

24.2.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö
valmiusyksikkö
kirjaamo@stm.fi
VN/13857/2019

Lausunto Päivystysapu 116117-palvelun käyttöön tulevista aikuisten kiireellisen hoidon ohjeista

MIELI Suomen Mielenterveys ry kiittää lausuntopyynnöstänne, joka koskee päivystysapu 116117 – palvelun käyttöön tulevia aikuisten kiireellisen hoidon ohjeita. MIELI ry pitää tärkeänä, että ohjeissa on huomioitu itsetuhoisuuteen liittyvä ohjeistus, ja esittää muutamia täydennyksiä itsetuhoisuutta (kohta 58) ja elämänkriisejä (kohta 56) koskeviin ohjeisiin.

Itsetuhoisuuden selvittämisessä tarpeellisia lisäkysymyksiä ovat:

- onko henkilöllä itsemurha-ajatuksia / hallitseeko soittaja näitä ajatuksia?
- onko soittajalla valmis suunnitelma?
- onko itsemurhan tekoon liittyviä välineitä lähetyksillä?
- onko taustalla aikaisempia itsemurhayrityksiä?
- onko henkilö välittömässä hengenvaarassa?

Näillä kysymyksillä arvioidaan vaaratilanteen vakavuutta sekä avun ja hoidon tarpeen kiireellisyyttä. Itsetuhoiset ja itsemurha-ajatuksukset ovat varsin yleisiä olematta kuitenkaan välttämättä akuutin hengenvaarallisia. Tilanne muuttuu sitä vaarallisempi, mitä suunnitelmallisempi itsemurha-ajatus on. Avun tarpeeseen ja hoidon kiireellisyyteen vaikuttaa mm. onko henkilö jo tehnyt valmisteluja hankkimalla tarvittavaa välineistöä itsemurhan toteuttamiseen, onko henkilö jo ryhtynyt toteuttamaan tekoa ja onko hänellä taustalla aikaisempia itsemurhayrityksiä, jolloin itsetuhoisen mielentila aktivoituu ja etenee ajatuksesta tekoon nopeammin kuin henkilöillä, joilla aikaisempia itsemurhayrityksiä ei ole.

Ohjeisiin on koottu puhelin- ja verkkopalveluita, joihin yhteydenottaja voidaan ohjata, sekä omahoito-ohjeita. **MIELI ry esittää, että kohtiin 56 "Elämänkriisi, masentuneisuus, unettomuus, väsymys" sekä 58 "Itsetuhoisuus" täydennetään lisäämällä niihin valtakunnallinen kriisipuhelin sekä Sekasin chat –palvelu.**

Järjestötyönä kehitettyjen ja ylläpidettyjen toimintamallien (Kriisipuhelin ja chat, kriisivastaanotto) hyödyntäminen ja käyttäminen osana sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntarjontaa lisää palvelujen saatavuutta valtakunnallisesti, edistää mielenterveystyötä ja on tutkitusti vaikuttavaa itsemurhien ehkäisytyötä.

Valtakunnallinen kriisipuhelin päivystää suomen kielellä ympäri vuorokauden ja suppeammin päivystysajoin myös ruotsin ja arabian kielellä. Valtakunnallinen kriisipuhelin tarjoaa keskusteluapua kriisissä oleville ja heidän läheisilleen. Vuosittain kriisipuhelimessa käydään yli 50 000 keskustelua. Kriisipuhelimeen voi soittaa nimettömänä ja luottamuksellisesti. Puhelimessa vastaavat kriisityön ammattilaiset sekä koulutetut vapaaehtoiset ympäri Suomea. Päivystäjillä on asiantuntemusta ja osaamista keskusteluavun tarjoamisessa elämän eri kriisitilanteissa sekä itsemurha-ajatuksien käsittelyssä itsemurhien ehkäisemiseksi. Päivystäjä auttaa soittajaa pohtimaan keinoja tilanteen helpottamiseksi, omien voimavarojen löytämiseksi ja ongelmien ratkaisemiseksi.

24.2.2020

Kriisipuhelinta koordinoi MIELI Suomen Mielenterveys ry, jonka verkkosivuilta osoitteesta www.mieli.fi/tukea-ja-apua löytyvät valtakunnallisen kriisipuhelimen, valtakunnalliseen kriisikeskusverkostoon kuuluvien kriisikeskusten sekä Tukinet- ja Sekasin-verkkopalveluiden yhteystiedot. Kriisikeskusverkostoon kuuluu 22 kriisikeskusta eri puolilla Suomea. Vastaanotolle ei tarvita lähetettä.

MIELI ry:n ja Suomen Punaisen Ristin koordinoima, järjestöverkoston yhteistyönä toteutettu Sekasin on valtakunnallinen nuorille ja nuorille aikuisille suunnattu chatpalvelu. Sekasin päivystää ympäri vuoden maanantaista perjantaihin klo 9-24 ja viikonloppuisin klo 15-24.

Helsingissä 26.2.2020

Sari Aalto-Matturi
toiminnanjohtaja
MIELI Suomen Mielenterveys ry

Jakelu

kirjaamo@stm.fi